

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHÎM
EL-HAMDÜLİLLAHİ RABBİLÂLEMÎN
VASSALÂTÜ VESSELÂMÜ ALÂ RASÛLİNÂ
MUHAMMEDİN VE ÂLİHÎ VE SAHBİHÎ ECMAÎN.
EMMÂ BÂ'DÜ RÂĞİBÜ ŞER'Î METİN. VE DÎDARÜ
RABBİ MU'İN olan yaran-ı sadıkânın (sadık, gerçek
sevgili) teshîl (kolaylık) ve tesri'-i ümûr (işlere tesiri)
ve mürâdâtlarını (istekler) arzu ettiğim cihetle turuk-u
aliyyenin (yüksek tarîkatların) adâb ve erkân ve şerâitini
(şartlarını) beyan eden kütüb-ü muteberelerden (sağlam
kitaplardan) bil-ihtisâr (kısaltarak) bu risaleye dere
(içine alma) ile teşnekân-i ilm-i hakikat olanlar (gerçek
ilme arzulu olanlar) evvel emirde arz olunacak şerâita
ihtimam etmedikce (özen göstermedikce) namına ehl-i
tarîk denmeden başka turuk-u aliyyeden nasib almıyarak
terakkî (ilerleme) edemiyeceğini bilip kusurunu itiraf
şâyed arzuvi ruhânîsi (ruhâ aid arzusu) galebe ederek
(galip gelerek) vatan-ı aslîsine urûc (yükselme) murad
eden (isteyen) olursa işbu maruzatımla amel lâzım
olduğunu bildirmek

Bu vesîle ile de nam-ı acizi (aciz olan bu –yazarın – ismini) rahmet ile yâd olunmak (hatırlanmak) ameline (arzusuna) mebnî müfevekkilen (güvenerek) alallah ve taleben li marzâtillah (Allah-ü teâlânın rızasını isteyerek) alâ kader-il istitâga (gücüm yettiği kadar) maksuda (maksada) şuru’murad ediyorum (başlamak istiyorum) Hemen Cenâb-ı vâhib-ül âmâl (ameller) lisan-ı aciziye hatadan vikâye ve kariîn-i kiram (muhterem okuyucular) ve nâzır-în-i zevil ihtirâma da insaf ve mucibince ameller tevîk buyursun. ÂMİN. Ey Tâlib-i sâdık-ı dîdâr olan ihvân-ı din malumunuz olsun ki tarîkat demek şeriat-ı ğarranın hûlasası (özü) olarak hazret-i Allah’a vasıl edici (ulaştırıcı) bir yol demektir. Yâni şerîat ruhsat ve fetvâ, tarikat ise azîmet ve takva yoludur. Lâkin tarikat arzu eden kimse evvelâ mesâil-i diniyyesini (dini meseleleri) öğrenmek lâzımdır. Meselâ yağ südden husûle gelir. Südü ekşidirse veya hiç süt olmazsa yağı nerde bulacaktır. Şeriatın muhafazasında kusur eden kimsede tarikattan

aslâ hissemend (istifade edemez) olamaz. Öyle ise evvelâ (önce) alâkader-il imkân (gücü yettiği kadar) akâid-i islâmiye ve mesâil-i zaruriyyesini (zarurî olan dini konuları) talim edip ondan sonra turuk-u aliyyeden birisine intisâb ederek ezkar-ı celîle-i sübhaniyye ye devam etmelidir. Şu şartla ki şeraitimiz yirmi dört saatten ibaret olan gece ile gündüzü üç kısma taksim etmiştir. Sekizi ibadet, sekizi emri maişet (maddi kazanç işleri) diğer sekizi de uykuya mahsustur. Demek ki yirmi dört satın on altısı nefsimizin, sekiz saati da Allah'ın hakkıdır. Ve tarikat dahi kezalik (böylece) yirmi dört saati üçe taksim etmiş (bölmüş) ise de ikişer saat maişet ve uykunun hakkından alarak hakkullahı (Allâh'ın hakkını) on iki saata iblağ etmiştir. Hele tarikatca olan tarifi bir taraf edelim, şeriatimizin taksimine ihtimam (özen) ederek yevmiye (günlük) sekiz saat ibadet ve zikrullahı devam eden

yavaş yavaş maksudu cânibine (tarafına) teveccüh etmiş olur. Yoksa kuru lafla maksut (gâye) ele girmez.

Bununla beraber tarikatın bazı şartları daha vardır ki onlara da dikkat olunmadıkca yine matlup hasıl olmaz. Birincisi gerek namazda ve gerek zikirde gafletsiz olarak hulûs ve ihlâs üzre bulunmaktır. Yani Cenâb-ı Allah'ı görürcesine ibâdet etmektir. Her nekadar biz kendisini görmüyor isekde kendi bizleri görür. Ve bir an hâlimize ve kalbinize vâkıf olmamak hâşâ Allah azim-üş-şân için tasavvur olunmaz. Gaflet ile olan biadetlerin de terakki cihetine (ilerleme yönüne) asla fâidesi görülmez. Şu kadar var ki hiç etmemiş gibi olmaz. Yine bir derece sevap alarak indallah ecri zâyî olmaz (sevabı boşa gitmez). İhlâs demek de dünya ve ahiret için hiçbir emel (arzusunda) tahtında olmıyarak yalnız Cenab-ı Yezdân bizlere emretmiş ibadet ile

emr-i şerifine imtisâlen (uyarak) biz de ediyoruz.
“Şânına ne düşer öylece muamele buyursun.” Diye
ibâdet etmektir. Ben velî olayım, yahut şu gibi haller
kazanayım diye çalışırsa yine sâyi (çalışması) abes olur
(boş olur) zira murad üzre çalışan tarikatca terakki
edemez (ilerliyemez). Cenab-ı Allah dilerse vilâyetin
dünyada ihsan buyurur, dilerse ahirete saklar. Bununla
beraber de hayfullahı (Allah’tan korkmayı) bir an
kalbinden çıkarmamak lâzımdır. Yoksa benim ibadetim
yolundadır, diye MEÂZALLAH (Allah saklasın) mekr-i
ilâhiden emniyet üzere bulunmak şekâvet alametidir.
Zira ibâdetler, taat-ı mukd-ı-î cennet değildir. Şu kadar
vardır ki ibadetler taât, tazarru ve niyâz rahmet-i
rahmanı celp, ederek mağfiretine sebep olur, demektir.
İkincisi ekil ve şürbünü (yeme ve içmesini) ve libâsını
(giyimini) şer’i şerife, ve şer-i şerif ibtida kendilere talîm
ve

tefhîm kılınan eshab-ı kirâma uydurmakdır. Yanî eshab-ı kirâm rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmaîn efendilerimiz nasıl yediler, nasıl giydiler ise mehmâ imkan (gücümüz yettiği kadar) onları taklîd ederek dâima nefsin hakkını verip hazzından (zevklerinden = haramlardan) ictinap (sakinmak) ve ihtiraz üzre bulunmalıdır. Nefs-i emmârenin hakkı ise ümûr-u maîşet ve ibadet ve taatına mani olmayacak derecede yiyip içmektir. Bundan fazlası yani çok yemek ve etli tatlı hevesine düşmek nefsin hazzı olmakla (KÜL-Û VEŞREBÛ VELÂ TÛSRİFÛ) ayeti kerimesi mucibince (gereğince) ehli tarik ibtida (önce) halinde bundan geri durmak lâzımdır. Bu hal üzre nefsi terbiye edip kemale erdirecek olursa o zaman (KÜL-Û MİN TAYYİBÂTI MÂ RAZAKNÂKÛM) ayet-i kerimesine mazhar olur. Etli, tatlı taama, elbise-i fâhire ilbâsına müsâde edilir.

Zira turuk-u aliye intisabdan (bağlanmaktan) maksat maraz-ı kalpden (kalp hastalığından) kurtulmak içindir. (EZ-ZÂHİRÜ-ÜNVÂN-ÜL BATINÜ) mefhumunca maraz-ı zâhîrînin tedavisinde perhiz lâzım olduğu gibi maraz-ı batının izalesi için (manevi hastalığın giderilmesi için) dahi nefsin hazlarından perhiz etmedikce olmaz. Nitekim Hâdimî hazretlerinden mervidir ki bir kadın nefis terbiyesi, güzel ahlak için yanındaki oğlunu evliyaların sultanı Abdulkadir Geylânî kuddise sirrehul azîz hazretlerine teslim ederek beş on gün sonra oğlunu görmek üzere yanına vardıkda oğlunu bir hasır üzerinde, benzi sararmış, boynu bükülmüş, gözleri yaş ile dolmuş gördükde vâlide şefkati galebe ederek hemen şeyh hazretlerinin yanına varıp görür ki hazreti şeyh çok güzel (â'lâ) döşek üzerine oturmuş tavuk kızartması yiyor. Bu hali görünce “ya şeyh sen böyle rahat yerde

tavuk kızartması yiyorsun, benim oğlum ise günde (yevmiye) bir ekmek ile kuru hasır üzerinde benzi solmuş, bu revâmıdır (lâyıkmıdır, uygunmudur?) insaf et. Ben sana böyle edesin diye mi getirdim, diyerek şeyh hazretlerine musallat olmuş. Hazret-i Müşarün İleyh (Hazret-i Abdulkadir Geylânî hazretleri) bu kadını ne kadar anlattıysa iknâ edemiyerek nihayetinde yemiş olduğu tavuğa (KUM BÎ-İZ-NİLLAH = ALLAHIN İZİNİ İLE KALK) demesiyle hemen kızarmış, bazı yerleri yenmiş tavuk Allahın izni ile dirilip, hayat bulur. (bunun üzerine şeyh hazretleri) “senin oğlunda bu iktidarı (gücü) kazanırsa o vakit dilediğini yapabilir işte o zahmeti, bu rütbeyi kazanmak için itikâb ediyor. (çalışıyor).” Demiş. Kadın dahi bu hali görünce sen bilirsin ya ŞEYH, nasıl bilersen öyle yap, deyip gitmiştir. Demek ki evvelâ huzuzât-ı nefsâniyeden (nefsin hazlarından, zevklerinden) pehriz behemehâl (mutlaka) lâzımdır. Yoksa ilac (mualaca) tesir etmez. Hem az yemek ve az içmek ruhun

hayatına faide verdiği gibi vücuda dahi menfaati çoktur. Zira bütün hastalıkların aslı çok yemekten ve karışıklı yiyecekten (taamdan) meydana geldiği ehlince bilinmektedir. (Ehli indinde büsellemidir.) Öyle ise şuram ağrıyor, buram sızlıyor deyu halinden şekvâ (şikayet) edene (ÇALMA, FİRKATLENME) meseli (deyimi) meşhurunu söylemekle iktifa edilmelidir (yetinmelidir).

Tarikatın şerâitinin (şartlarının) üçüncüsü gücü yettiğinde(vüs'ü miktarı) bedenlen, bedelen (para, ve eşya olarak) ve lisanen (sözle) sehâvet (cömertlik) etmektir. Yani Allah rızası için bildiğini bilmeyenlere öğretmek, üç-beş kuruş harçlığı varsa bir kısmını (bir kaç meteliği) hiç olmayana, muhtaçlara vermek daima halkullaha (Allah'ın yarattıklarına) şefkat ve merhamet üzere bulunmak lâzımdır.

Dördüncüsü YOKLUK KAZANMAKTIR. Yani herkesi nefsinin üzerine tercih ederek benden kötü (ednâ) ve günahkar bir kul daha yoktur. Diye nefsini alçak diğerinin huyunu yüksek görmek. Bir taraftan dünya hususuna kötülük görecek

olur ise mukabele etmiyeceği (karşılık vermiyeceği) gibi kalben dahi incinmiyecek ve yırtıcı hayvan gibi eliyle, diliyle şunu bunu incitmiyecektir. Şöyle ki sâlik-i ilallah ona (Allah’a yönelen derviş) meyyit (ölü) gibi olup hayır ve şer ne zuhur ederse (meydana gelirse) Hak’dan bilip razı olmak gerekdir. Yalnız din hususuna gelecek zarar ve taaruza (saldırıya) karşı müdafa etmek mecburiyetinde ve tabiatındadır.

Beşincisi DÜNYA MUHABBETİNİ GÖNÜLDEN ÇIKARTMAKTIR. Yani gerek mal, ve gerek evlâd ve ıyâl (karı-koca) cümlesini (hepsini) Allahü teâlânın kendisine emaneti olduğunu bilecektir. Emanet bırakılan bir malı mal sahibi alacak olursa esef etmiyeceği (üzülmiyeceği) gibi Cenab-ı Allah’ın emaneten edasını kendisine verdiği malından ve evlâdından birini geri alırsa esef etmiyecektir (üzülmiyecektir). Velhasıl yanında mal ve evlâdın yokluğu ile varlığı eşit (müsavi) olacaktır. Bu halde binlerce lirası ve beş-on tane evlâdı olsa muhabbeti olmadığı için tarikine hiç zarar vermez. Zarar veren mal

değildir, muhabbeti (sevgisi) dir. KALBİNDE DÜNYA MUHABBETİ OLDUKÇA ALLAH MUHABBETİ GİRMEZ. Zira bunlar birbirinin zıttıdırlar. İkisi bir cem olamaz (ikisi bir arada olmaz). Biri galebe ederse diğerini mahveder (yok eder) Bu maruzatın (anlatılanlar) cümlesi (hepsi) âyeti kerimeler ve hadis-i şeriflerle delilli ise de ihtisar (kısa yazmak) matlup olduğundan ayrı ayrı delil getirmeğe lüzum göremedim. Bundan sonra bâlâdâ (yukarıda) arz olunduğu üzere yevmiye (günlük) sekiz saat ibadet ve zikrullahı devam eden kimse için insanlardan uzlet ederek ayrıca halvet etmeğe lüzum göremiyorum. Zira zamanın, mekanın tebeddül (değişmesi) ve ihtilafiyle ahkâm dahi ihtilâf eder. Vakti seâdet-i nebevîde eshab-ı kirâm hazretleri için halvet emir olunmadı. Mücerred yahut ailesi az, dünya uğraşması (meşguliyeti) kısa olanlar (zevat-ı kirâmlar) ki ESHAB-I SUFFE hazretleri gibi. Bunlar yirmidört saatın dört-beş saatını uyku ile yetinir (iktifa eder) geri kalan zamanlarını (bakî ömürlerini)

Cihad-ı ekber ki (büyük harp cihad) nefsi ile mücahede ve icab ettikce (gerekdikçe) cihadı asğar (=küçük cihat=harp) ki kâfirler ile cihada ayırmışlardır (hasretmişlerdir). Ve âilesi çok çok olup maişet (geçim, nafaka) hususunda çalışması (sa'y etmesi) lâzım olan zâtlar dahi böylece gecede gündüzde sekiz satı ibadete sarf ettikleri gibi geri kalan saatlerde dahi hiçbir an ğaflet üzere bulunmaz idiler. Bu cihetten (bakımdan) onlar daima halvette olup, bir de ayrıca insandan uzlet (ayrı, uzak durma) ile emir olunmadılar, Eshab-ı Kirâmdan sonra NUR-U NÜBÜVVET (Peygamberlik Nuru) uzadıkca herkese dünya muhabbeti gün be gün galebe ederek dünyaya meyil olunmağa başladığı için nefis terbiyesi hususunda ara sıra halvet ile emir etmeğe başladılar. Fakat şimdiye kadar rızık konusu (hususu) birazcık çalışma ile kolayca meydana gelip, (eskiden) zenginlerimiz de bu gibi salah hâli (Salihlik durumu) olanlara daima yardım (ihسان) ettikleri cihetle

Halvet için kolaylık (suhûlet) var idi. Şimdi ise bu iş gayet zora vardı. Zenginlerin çoğunda merhamet fukaramızda da idâre kanaat kalmadığı cihetten senede bir-iki defa halvet ideyim denirse rızık hususunda suûbet (zorluk) çekileceğinden ŞU HALDE HALVETE LÜZUM GÖREMEM (marul arz) Ama ihtiyacı olmayıp hali (durumu) müsait ise o başka. Lâkin fukara olarak halvet murat eden (yapmak isteyen) olursa ber vech-i ma'ruz huzur ve ihlâs üzere günlük (yevmiye) sekiz saat (ibadete) devam ederse gün be gün (her geçen gün) durumu terakki ederek (ilerliyerek) akibet (netice) Kâbe-i maksuduna (amacına, maksada) vâsıl olur (ulaşır) .

Önceleri yirmi senede kazanılacak birkazancı şimdi beş senede ihsan buyururlar (diye) ümit ediyorum. Zira bir mal ne kadar kıymetli olsa (zî kıymet) bile müşteri az olursa malda ucuzlar. Şimdi zaman öyle oldu. Herkes dünyaya meyil etti. Ahiret müşterisi

az kaldı. İŞTE KAZANÇ GÜNÜDÜR. Nasıl ki Kâbe-i Zâhirin (Mekke-i Mükerrremedeki Kâbe'nin) yolları kolaylaşarak kırk günde varılacak bir yere (mevkie) dört-beş günde varılıyor. Kâbe-i Bâtı-nî yolu da aynen böyledir. Fakat zâhir yolu her ne kadar kolaylaştı ise de yine nice paralar nice emekler sarf etmedikce gidilemeyeceği gibi bâtınan da (manen de) emek lâzımdır. Ankara'ya gider gibi giderse ne kadar gitse pirinden ayrılamaz. İşte turuk-u aliyyeye duhuldan maksat (bağlanmaktan maksat, intisaptan maksat) bu gibi durumları (ahvali, halleri) kazanmaktır. Çünkü tarikat esasen havas için vaz olunmuştur. Hususen (bâhusus) tarikat-ı nakşibendiyyeye ulema (âlimler) ve eshâb tariki denir. Bunun sebebi de BU TARİK AYNEN ESHAB-I KİRÂM GİDİŞİNE UYGUN (muvafık) OLACAKTIR. Zira eshab-ı kiram hazretleri bu hallerin hepsini kazanıp gafletlerini izâle ederek halveti kesret içinde (gizli kalmayı insanlar içinde)

bulup (RÎCÂLÜN LÂ TÛLHÎHİM TÎCARETÜN VE LÂ BEY’UN AN ZÎKR-İ-LLAH) ayeti kerimesine mazhar olmuş ve daima yekdiğerine (başkalarına) vaz ve nasihat ile vakit geçirmişlerdir. Bu sebepten Şah-ı Nakşibend Muhammed Behâüddin “kaddesallahü sirrahül azîz” efendimiz halvet kapılarını kapayıp sohbet kapılarını açarak “ENCÜMENDE HALVET ediniz” buyurmuşlardır. Ve hem halvet ederek bir-iki ay tenhada çalışıp sonra halk ile hult edecek olursâ (halk arasına karışacak olursa) kazandığını çabuk zayi eder (kaybeder). Böyle KESRETTE HALVET ederek zâhiri (dışı) halk, ve batını (içi, = kalbi) hak ile (Allahû teâlâ ile) meşgul olup bu hali de (durumu da) kendine meleke edebilirse devamlı olur. İşte bunu kazanmağa çalışmalıdır. Filhakika zordur (gerçekten bu iş zordur). Lâkin cennet de kolaylıkla meydana gelmez. Dünyaya gelmekten maksat ise RIZA-İ İLAHİYEYİ (Allah-ü teâlânın rızasını) bularak cennet kazanmaktır. Yoksa

Yiyip içip, ve zevk, safa etmek için değildir. Zevk ve sefa yeri (mahalli) ahirettir. Ve öküz gibi yiyip içmek de hayvana mahsustur. İnsana ne layık mıdır ki hayvanlık sıfatını kendi nefesine mutad edinsin. Asıl maksadı (masad-ı aslî) ne ise onu bulmalıdır. Buda dünyada kazanılır. Düryaya da bir daha gelinmez son nedâmet (pişmanlık) hiç fayda ermez. Vaktimizi zayi etmeyip çalışmalıyız. Hevâ yerlerde gafletle geçirdiğimiz günlere pişmanlık ederek ağlamalı, inlemeli, göz yaşları ile arz-u haller yazıp, seherlerde (vaktinde) bab-ı Ğaffara (Ğaffar olan, affedici olan Allahü teâlâya) takdîm etmeliyiz ki ERHAMER RAHİMÎN (acıyıcıların en acıyıcısı) olan Hazret-i Allah, türlü türlü hastalıklara dûçar olmuş (hastalığa düşmüş) kalplerimizi marazdan (hastalıktan), nefs-i emmaremiz elinde esir olmuş aziz ruhumuzu esirlikten (esaretten) kurtarsın. Yoksa (Fİ KULÛBİHİM MARAZUN FE-ZÂDE-HÜM-ÜL-LAHÛ MARAZAN) ayeti kerimesince keyifsizliğimizin çaresini bulmaz ve bulmaya da çalışmaz isek marazın (hastalığın)

tezayüd edeceğini (artıracağını) Cenab-ı Yezdan haber vermiştir. Maraz-ı kalp (kalp hastalığı) ise HASED, BUĞZ, DÜŞMANLIK, BUHL (CİMRİLİK), KİBİR, İNAD, HUBBU DÜNYA (dünya sevgisi) gibi şeylerdir. Öyle ise ahirete inanan kimse bunların izâlesine (giderilmesine) çalışmalıdır. Ve ruhumuzu nefsimizin esaretinden kurtarmanın çaresi (dahi) daima nefsin arzusunu (isteklerine) muhalefet ederek dücahedeye devam ile meydana gelir (husule gelir). Ve mücahede ederek ruh esirlikten (esaretten) kurtulabilirse o zaman ağlaya (yüksek) pervâz etmeğe (menen yükselmeğe) başlar.

Zira “ (TEN MURADI EKİL VE ŞÜRB, MÜLKÜ MAL, CAN TEMANNASI CEABI ZÜLCELÂL) yâni vücudun istediği; yemek, içmek, mal ve mülk edinmek.. “Can (RUH) arsusı ise celâl sahibi olan cenabı Allah’tır” buyurulduğu üzere ruh daima vatan-ı aslîsine yükselmek istersede ne çâre ki nefsi gâlip geldiğinde isteğine (arzusuna) erişmekten mahrum kalır ve hem başlangıç halinde ibadetler ve taat (kulluk) nefse çok ağır ve zor gelir. Ama ruh nefsin üzerine galebe ederse (nefsi yenerse, nefse galip gelirse) ol vakit (o zaman) ibadetler taatlar baklava ve kadayıf

etelinden (baklava ve kadayıf yemekten) daha lezzetli olur. İşte kalp hastalığından kurtulduğunun alameti (belirtisi) budur. Bir kimse ibadet ettikçe kendine bir lezzet gelip edemediği (ibadet yapamadığında) hâlde gönlü daima arzu ederse o kimsenin kalbi hastalıktan (marazdan) kurtulmuş olur. Zira keyfsiz olan bir kimseye hangi yiyecek (taam) olursa olsun ne kadar çok lezzetlide olsa yine tatsız gelir. Bizlere ise tatsız gelme şurada dursun muhtazar keyfsiz gibi ibadetleri, taatları gönlümüz hiç istemiyor. Ya birâder (ey kardeşim) bu gidiş ile de hele vuslâtı (Allahü teâlâya kavuşmayı) bir taraf et, acaba cennet bulunur mu? CENNET İNSAN DURAĞIDIR HAŞÂ HAYVAN YATAĞI DEĞİLDİR HASTAHANE DE DEĞİLDİR. Biz bize (kendimize) acıyalım. Lezzet ve safası mihnet ve cefasına (sıkıntısına) mukabil (karşılık) olamayıp zıl (gölge) ve hayalden ibaret olan üç günlük bir dünyaya aldanıp da sonsuz nimeti (nimeti-i ebed) olan ahireti

harap etmek ne büyük hamakattır (ahmaklıktır= akılsızlıktır). Ve belki ne büyük cennettir bunlar ile tamamen amel edilmez ise hiç değilse vüs-umuz miktarı (gücümüz yettiğince) edebildiğimiz kadarıyla amel etmelidir. Bütün emirleri yapamıyorum (cümlesiyle birlikte amel edemiyorum) diye hepsini terk etmek asla caiz olmaz ha... Meselâ günlük sekiz saat ibadet edemiyor, ancak bir saat, iki saat edebiliyor. Ve yahut ancak beş vakit namazını edâdan başka bir şey yapamıyor. Fakat çalışanı seviyor. Çalışmak da arzu ediyor ise de nasılsa nasib olamıyor buda yine müsâb olur (sevablanır=sevab alır). [HİÇ YOKTAN KÖŞE YE'=(İYİDİR)] deyimi (misâli) meşhurdur. Mazaallah (Allah korusun) Bütün terk etmek fenadır. (KATRE KATRE ÂB CÛYED. ÂKIBET DERYÂ ŞEVED) deyimince (mefhumunca=anlaşılanca) = BİR SU DAMLAYA DAMLAYA GÖL (DENİZ) OLDUĞU GİBİ az çalışmanın da yine çok menfaatı (faydası) olur.

Maruzatım bâlâda (yukarıda, bu risalenin baş tarafında) zikir olunduğu (anlatıldığı) üzre ilim hakikat olup can-ı gönülden (dilden) vuslat (kavuşma) arzu edenler içindir. Yoksa bu kadar çalışırsa menfaat bulur, çalışmazsa bir şey yok demek değildir. Bâ husus (hususen) (EL-MER-ÜMA-A MEN EHABBE=KİŞİ SEVDİĞİ İLE BERABERDİR) ve (MEN TEŞEBBEHE Bİ-KAVMİN FE-HÜVE-MİN-HÜM=KİM BİR KAVME BENZERSE, O ONLARDANDIR.) hadis-i şerifleri bizler için büyük bir müjdedir. Rabbim inşâ-Allah bizleri sevdiklerimiz ile beraber haşr (dirildir) dahi kendilerini taklit ettiğimiz zatlar ile birlikte bulundurur. Fakat ahiretin derecesi de dünyadaki dereceler gibi farlı farklıdır. Herkes çalışmasına göre derece (makam) bulur. Bir insan dünyada ne eker, ne kadar ekebilirse ahirette o kadar mahsulat (ürün) bulur. Öyleyse ariyet (geçici, ödünç gibi) olân dünyada emsâlimizden (arkadaşlarımızdan) aşağı kalmayı nefsimiz istemiyor da devlet-i DÂİMÎ OLAN ahirette niçin geriye kalalım? Elimizden

geldiği kadar çalışıp (HÂSİBÛ ENFÜSEKÛM KABLE EN-TÜHÂSEBÛ = Hesaba çekilmeden önce nefislerinizi hesaba çekiniz.) hadis-i şerifi hükmünce daima nefsimizle muhasebede (hesaplaşmada) bulunarak rızâi ilahiyyeyi (Allahın rızâsını) bulmanın yolunu canı gönülden çaresine bakalım. Zira başımıza bir gün gelecek ki miskal zerre gerek hayır (iyilik) gerek şer (kötülük) hepsinden sual olunup (sorulup) hesabını vereceğiz. İşte o günün korkusundan ve bu hadis-i şerife uyarak Hazret-i Ömer-ül Faruk “radüyallahü teâlâ anh” efendimiz yanına görevli (mahsus) bir adam tayin edip akşama kadar benimle birlikte gez. Her ne söylersem yaz. Akşam defteri bana ver diye emir buyurmuşlar. O adam da akşama kadar maiyyeti saadetlerinde (yanında) bulunarak ne söylediye hepsini yazar akşam üzeri kendisine takdim eder. O da defteri eline alarak mütele’a buyurur (inceler).

Eğer lüzumsuz bir yerde gezdiğini veya fazla bir söz söylediği yazılmış görse derhal kamçıyı çekerek “ Ey nefis, huzurullah da (Allah’ın huzurunda) terbiye olmadan, seni burada terbiye edeyim diyerek mübarek cesedine vurmağa başlarmış. Halbuki hazreti Ömer gibi bir zât-ı şeriften lüzumsuz bir söyleyiş, ve gereksiz yerlerde gezmiş diye acaba hiç tasavvur olur mu (düşünülmü, ihtimal verilir mi) ? Böyle olduğu halde bu muameleyi yaparsa bilemiyorum ki bu bizdeki cesaret nereden geliyor. Bizler niçin hesabımızı dünyada iken görmiyelim de evvelîn ahirînin cem’ olduğu rezîl ve rüsvâ olalım. Bizler de akşam akşam nefsimizle bir muhasebe görmeliyiz (kendi kendimizi hesaba çekmeliyiz).

Fazla ve lüzumsuz muamelemizi gördükde tevbe, istiğfar, bir daha işlememesine azmetmeliyiz (gayret göstermeliyiz).

Ve şâyet muhalif muamelemiz görülmez

İse o hâli (durumu) ihsan buyuran Allahü teâlâyâ hamd, Şükür etmeliyiz. El-hâsıl kendi işimizi ALÂ KADER-İ TÂ-A (gücümüz miktarınca) eshabı kirâma uydurmağa çalışmak lâzımdır.

Biz eshab-ı kiram mı olacağız? Ancak bu kadar yapabiliriz denirse: Evet filhakikat (gerçekten) eshab-ı kiram olacak değiliz. Fakat eshab-ı kiramın şeriatıyla bizim şeraitimizin hiç farkı yoktur. Aynen ikisi birdir. Demek ki şeriatımızın muktezâsı (gereği) budur. Yoksa hiçbir yerde istisna göremez ler eshab-ı kirâm şöyle amel etsin, ondan sonra gelenler şöyle amel etsin. Bu hiçbir kitabta yoktur. Ahkâmı ilâhiyenin (Dini hükümlerin) herkese eşittir (müsâvîdir). Hemen cenabı zülcelal hazretleri lutuf ve keremiyle kalplerimizi marazdan (hastalıktan), ruhumuzu esirlikten (nefsimize esir olmaktan) kurtararak kötü ahlâkımızı (ahlâkı zemimelerimizi)

ahlâkı hamideye (güzel ahlâka) tebdil (çevirsin) ve cümle (bütün) Muhammed ümmetinin hayırlı isteklerine (muradatını) kavuştursun. ÂMÎN.

Bundan sonra Allah'ın rızasını bulmağa çalışarak(sa'y ederek) Allahü azîmüŝşana kurbiyyet (yakınlık)

kazananlar hakkında Rabbimiz tarafından dünyaca olunacak muamele nedir? Rabbimizin adeti ne yolda biraz da oradan bahsedelim de hitâm (son) verelim.

ESTE-Î-ZU BİLLAH (E-HASİBE-N-NÂSÜ-EN

YÜTREKÛ EN YEKÛLÛ ÂMENNÂ VE HÛM LÂ

YÜFTENUN) dahi (VE-LE-NEBLÛVENNEKÛM Bİ

ŞEY-ÎN MİN-EL HAVFİ VEL-CÛ'I VE NAKSİN

MİN-EL EMVÂLİ VEL-ENFÛSİ-VES-SEMERAT)

dahi (VELENEBLVENNEKÛM HATTÂ NA'LEME'L

MÛCÂHİDİNE MİNKÛM VE'SSABİRİN) işte bunlar

ve daha nice ayet ile Allahü azîm-üş-ŝan mü'min

hakkında ve belki (EŞEDDÛL BELÂÎ ALEL ENBİYÂ-

Î SÛMMEL EVLİYÂÎ SÛMMEL EMSELÛ FEL

EMSELÛ) hadis-i şerifinden anlaşıldığına göre sevdiği

kul hakkında âdet-i ilâhiye dâimâ imtihan

Muamelesi budur. Yani (Allahü teâlâ hazretleri) dünyada sevdiği kuldan İLLETİ (hastalığı) KILLETİ (azlığı, fakirliği) ZİLLETİ (insanlar yanında değersiz görünmeyi) eksik etmez. Türlü türlü belâlar ile mübtelâ kılar. Malını alır, evladını alır, hastalık verir, halk tarafından ezâ ve zahmet (sıkıntı) verdirir. Bu sebeple bazısının derecesini yükseltir, bazılarının da günahlarına kefarete eder. Bunlara sabır etmek lâzımdır. Zira adet-i ilâhiyesi öteden beri böyledir.(VE LEN TECİDE Lİ-SÜNNET-İL-LÂHİ TEBDÎLÂ) Nitekim hatırıma gelenlerden size biraz nakledeyim: Birinci dedemiz Hazret-i ADEM aleyhisselâm neler çekti. Tamam üçyüz sene ağladı gezdi. Sonra Hazret-i Nuh ki şeyh-ül enbiyâdır dokuzyüz elli sene küffarı (islama,dine) davet etti. İman etmedikden sonra (taş atarlar) taşlar ile vururlar mübarek başını kanatırlardı. Döverken, döverken bayılır, vefat etti diye giderler

Birkaç saat sonra aklı başına gelir, kalkar gider. Hazret-i Eyyub aleyhisselâmın çekmiş olduğu belâ cümleinin (herkesin) malumudur. Hatta mübarek vucudlarına kurtlar düştü (kurtlandı). Hazret-i İbrahim aleyhisselâm düşman tarafından ateşe atıldı. Hazret-i Yusuf aleyhisselâmın mübarek şanına layık olmıyarak hür olduğu halde köle diye satıldı. Ondan iki sene de zindan bekledi (zindana atıldı). Hazret-i Zekeriya aleyhisselâmı bıçkı ile biçtiler. Hazret-i Yahya aleyhisselâmın mübarek gerdanına (göksüne) bıçaklar basıp kanını saçtılar. Hazret-i Yunus aleyhisselâm kırk gün balık karnında gezdi. Hazret-i İsâ aleyhisselâmı çarmıha germek istediler. Neticede Allahü teâlâ hazretleri onu korudu . çarmıha gerdirmedi. Gök yüzüne çekti. Velhasıl her biri bir günâ (bir sıkıntıya) mübtelâ kılındı. Gelelim Hazreti Fahri Âzam (Muhammed Mustafa sallallahü aleyhi ve selem) efendimize, kıyamete kadar ömrümüz olsa da bunun indallah (Allah katında) kadir ve kıymeti ne kadardı diye tefekkür (etsek=düşünsek)

Etsek, acaba denizden bir damla anlayabilirmiyiz?
Anlayamayız. Böyle olduğu halde (MÂ ÂZİYE
NEBİYYÜN MİSLE-MÂ-ÂZ ÎTÜ) (=Benim çektiğim
sıkıntıyı hiçbir peygamber çekmedi) buyurdu. Zira
cümlesinden (bütün peygamberlerden) faziletli olduğu
için cümlesinden ziyade (sıkıntılara) mübtelâ kılındı.
Akibet (neticede kâfirlerin ezâ ve cefasına karşı
HİCRET ile emir olundu. Her ne kadar sû-i edep isede
(edeb uygun değilse de) anlatmak için söylüyorum,
türkçesi Mekke-i Mükerrmeden Medine-i Münevvereye
kaçtı. Sonra eshab-ı kirâm hazretleri çoluk çocuklarını
düşman içinde bırakarak gecelerde birer ikişer firar
ettiler (hicret ettiler). Bununla beraber de yedi sene art
arda pahalılık oldu. Onsan sonra eshab-ı kiram arasında
ne fitneler zuhura geldi. SİFFÎN muharebesi, CEMEL
VAK'ASI bunlar da küçük ibtilâ değil. Daha ne demek
iki taraflı eshâb olarak bu kadar bin (binlerce)

Zevâtı kirâm şehid olsun. Hele kurretü ayn-ı ehl-i sünnet (ehl-i sünnetin gözbebeği olan) Hazreti Hüseyin radiyallahü anının ciğer yakan olayı (Kerbelâ da şehit olması). Kimin oğlu, kimin torunu olduğu malumdur. Arada koca nehir olduğu halde bir hafta üzerine ailesi, bu kadar çoluk çocuklarıyla beraber susuz kalarak akibet (neticede) mübarek canına kıysınlar ve mübarek başını (kesip) memleket memleket gezdiresinler. Bundan sonra nice ulemâ-i kiram (muhterem âlimler), nice yüksek evliya HACCAC gibi bir zâlimin elinden telef olsun. Hazreti İmam-ı Azam rahmetullahi aleyh gibi bir veli nimet hapishanede şehid olsun. İmam-ı Ahmet bin Hanbel hazretlerini suya atarak şehid ettiler. Şeyh Muhyiddin Arabî gibi vilâyetin yükseklerinden olan bir zatı şehîd ettiler. İkiyüz seksen sene sonra cesedi meydana çıktı Mansur (Hallac-ı Mansur) gibi bir veliyi astılar

Nesimi hazretlerinin derisini yüzdüler. Ya hu bunlar nasıl bir ibtilâdır (imtihandır). Demek ki bir kulun indallah (Allah katında) ne kadar derecesi olursa o kadar ibtilâsı (sıkıntıları) olur, imiş. Adet-i ilâhiyesi böyle câri olmuştur. Eyyüh-el İhvan (Ey kardeşlerim!) Gelelim kendi nefsimize, sizin ne ibtilânız var? Diye sual eden olursa “HİÇ” demeden başka ne cevap buluruz? Zira ne derecemiz var ki ne ibtilâmımız (sıkıntımız) olsun? Şu kadar var ki bizlerde derecesi büyükleri taklit ettiğimiz için ZINDIK (dindar görünen sapık) namını kazanıyoruz (1) Hâşa kabul etmeyiz. Lâkin bizim ibtilâmımızda bu kadardır.(2) Buda yine menfaattan hâli değildir. Zındık diyerek kıyamette sevaplarından bizlere hisse (pay) olmak üzere hediye ediyorlar. Ecdâtlarına (dedelerine, geçmişlerine) rahmet olsun. Başka bir amelimiz de yoktur. Ya belki

(1) Dârendeli Seyyid Muhammed Hilmi efendi Maraş’a geldiklerinde kendisine Maraş taki bir çok meşhur âlimler ZINDIK demişlerdir. (Müslüman görünen, müslümanı aldatan sapık diye aleyhinde konuşmuşlardır.)

(2) Halbuki kendisi Duraklı Camii inşaatında çatıdan düşerek felç olmuş vefatına kadar felçli yaşamıştır.

gönderdiği hediyeler ile yevmi kıyamette (kıyamet gününde) biz de yakayı kurtarırız. Fakat hediyeyle güvenip te rahat durmada olmaz. Yine dersimize çalışmak lâzımdır. Bazı bizlerde de türlü (çeşitli) belâ, mihnet, meşakkat eksik olmuyor. Acaba bizimde mi derecemiz terfî ediyor (=yükseliyor) denirse hayır o bizim hakkımızda değildir. İbtîlâ sâyesinde terf-i derece (derece yükselmesi) etmek evvelce günahlarını afv ettirmiş zevâta (zatlara, mübarek kişilere) mahsustur. Bizler hakkında bir ibtilâ (belâ-sıkıntı) gelirse küflenmiş günahlarımıza kefaret olur. (küflenmiş günahlarımızın afvına sebep olur.) Yoksa o günahlarımız afv-ı ilâhiyeye (ilâhi afva) uğramadan üzerimizde kalırsa ahiret gününde behem-hal (mutlaka) hazreti Allah terbiye edecektir. Yevm-i ahiretin (ahiret günün) terbiyesi ise gâyet şiddetlidir(şedîddir). Emsâl-ü akranımız cennete gidip de bizim de boynumuza ateşten toklar takılıp zebâniler (cehennemdeki görevli melekler) eline teslîm olunarak yüz üzere sürünü sürünü cehenneme gider isek

ne kadar zordur. Dünya böyle ufak tefek ibtilâlar (sıkıntılar) ile Rabbim inşa-Allah günahlarımızı giderirse ne büyük nimettir. Öyleyse HERKES HÂLİNE RÂZİ OLUP ŞÜKÜR ETMEK GEREKDİR. “Bu ibtilâ (sıkıntı) sayesinde bizim derecemiz hiç terfi etmez” denirse ne zaman günahlarımızı afv ettirebilir isek o zaman dereceler terfi (yükselmeğe) etmeğe başlar. Fakat derecem artsın diye sây eden (çalışan) sabrımda artsın diye duada kusur etmemelidir. Yoksa bir hikâye var ona döner. Zavallının biri böyle çeşit çeşit ibtilâdan (sıkıntılardan) canı yanmış da “Yâ Rabbi eğer beni şu belâlardan kurtarır isen lâzım değil, tek bir daha adını anayım” diye vâd etmiş, derler. İşte derece isteyipde sabır istemeyenin hâli böyle olur, haberiniz olsun. Hemen cenab-ı Allah günahımız sebebiyle rezîl ve rüsvâ etmeye. Ve TARİKİMİZİ DE (tarikatımızı , yolumuzu)

RABBİM NASİB ETMİŞ, KADRİNİ (Kıymetini)
BİLDİRE. VE DEVÂM SEBÂTLAR İHSAN
BUYURA” duasıyla hatmi kelâm (söze son verildi)
edildi.

SÜBHÂNE RABBİKE-RABBİL-İZZETİ AMMÂ
YASİFÜN VE SALÂMÜN ALEL-MÜRSELÎN VEL-
HAMDÜ-LİLLAHİ RABBİL ÂLEMÎN

Ret-tip hâzihir-risâle. Hâdim-üşşerîâtül aliyye ve t-
tarîkatü-n nakşibendiyye-el-Hâlidîyye-EL-HÂC-
MUHAMMED HİLMİ DÂRENDEVÎ-Ğafer-el-lâ hü
lehü- velevâlîdeyhi veli ihvânihi..(1)

-İLÂVE-

Her nekadâr risaleye hitâm (son) verilmiş isede sonradan
zikri elzem olan (anlatılması çok gerekli olan) bazı
şeyler daha hatırı acizeye geldiğinden ilâve olarak birkaç
cümle daha arz edeceğim. Ey ihvân-ı din (Ey din
kardeşlerim) Tarikat demek şerîatin hakikatine
(gerçeğine) vasıl edici bir yol (ulaştırıcı)

(1) Bu risâle-yüksek şerîatin ve Nakşibendiyye-Hâlidîyye’nin
hizmetcisi Darendeli EL-HAC-MUHAMMED HİLMİ-
DARENDEVÎ tarafından yazıldı. Allahü teâlâ O’nu, anasını,
babasını ve kardeşlerini (din kardeşlerin) mâfiret etsin. AMİN.

Olduğu bâlayı risalede (Bu risâselenin baş tarafında) beyan olunmuş idi. Demek ki tarikat (tasavvuf) şeriatın hariç bir şey değildir. Yalnız tarikat havâs için (yüksek insanlar için) olduğundan ruhsatı terk, ve azîmet yolu seçilecektir. Zira ruhsat ile amele şeriatımız müsaade ederse de tarikat etmez. Meselâ peygamberimiz (KÛN FİD-DÜNYÂ KE-ENNE ĞARÎBÛN EV Â'BİRÛ SEBÎLİN-VE U'DDE NEFSEKE MİN-ESHÂB-İL KUBÛRÎ) buyurmuştur. Yâni “dünyada gârîb gibi yahut yola gider yolcu gibi olun. Dahî nefsinı eshab-ı kabirden (kabir ehlinden, ölülerden) sayınız” demektir.

Bir kimse para kazanmak için emaneten bir memlekete gitse ve yâhut mahalli âhire (başka bir yere) gitmek için yola çıksa rast geldiği yerlerde süslü evler yaptıрмаğa ve bağ ve bahçe diktirmeğe heves eder mi? İşte tarikat da HAVAS YOLU olduğundan ehl-i tarik olan (tarikat ehli olan) dünyada bu minvâl (bu hâl) üzerine hareket ederek hemen kifâf miktarına (yeterli, gerekli miktarına) idâre

ve kanaat edip ne için geldi ise onu kazanmağa bakacaktır. Şeriat-î mütehharamız (tertemiz şeriatimiz) ise dünya imarına çalışmağa (imrânât-ı dünyeviyenin sa'yine), ve hali (durumu) müsaade ederse halalinden leziz taamlara (lezzetli yiyeceklere) ve zinetli (süslü) elbiselere müsade eder. İşte farkı bu gibi şeylerdedir. YOKSA AYNEN İKİSİ (ŞERİAT,TARİKAT) BİRDİR. Öyleyse tarikat almıyarak yalnız şeraitle âmil olup (amel edip) zamanlarını ibâdet, taata sarf eden muhterem insanların(zevat-ı kirâm): “Ben keşif göremiyorum yahut ibadetlerimin meyvesi meydana çıkmıyor (zuhur etmiyor)” diye hiç hatırına gelir mi? Hayır gelmez. Yalnız arzusu ahiret gününde azâb ve ikâbdan kurtulmak ve cennet-i âlâya vasıl olmak (gitmek) tir. PEK (çok) GÜZEL..

Bir kimse tarikata girip (sülûk edip) üç-beş sene veya üç beş ay şartlarının yüzde birine devam etmiyerek yalan-yanlış devam etmesiyle nasıl olurda “Bende bir şey zuhûr etmedi. Bir hal kazanamıyorum. Yahut ben filândan

Salihim (iyiyim, daha dindarım) andan evvel tarikat aldım. Ve yahut ben âlimim, fâzılıım (faziletliyim) filan ise cahıl ve belki ümmî olduğu halde řu gibi (manevî haller) haller kazanıyor da ben niçin kazanamıyorum? Diye bir takım efkâra (düşüncelere) sahip olmanın sebebi nedir? Bilirmisiniz? Asıl maksadım burasını anlatmaktır. Mesalâ her şahıs iğfal ve iğva için (bozmak, ve gaflete düşürmek için) bir ŞEYTAN daima yanında (maiyetinde) bulunur. Ve Haccı şerife gidecek olursa arkadaşlarıyla döğüştürmek ve bir takım günahlara (giriftar ederek) girdirerek Haccın sevabını gidermek (iptal etmek) arzusıyla iki şeytan musallat olur” imiş. İşte bunun gibi bir kimse de tarikata dahil olunca ruhsatı terk ile azimeti ihtiyar eder (= seçer) .

Tamam mücahedeye devam edecek idi ya, işte ondan geri çevirmek üzere hiç değil efdal (en iyi) ile amel etmesinde Fâdıl (faziletli) ile meşgul olsun (uğraşsın). Diye artık kaç şeytan musallat olur, bilemem. İşte cümlesi (hepsi) onların

vesvese ve iğfalinden (aldatmasından) ileri gelir. Yoksa bizim bin gaflet ile birkaç saat ibadetimize karşı Allah-ü teâlâdan ücret istemek büyük hayasızlık (utanmazlık)tır. Ve hem hakkımız da yoktur. Zirâ ücretimizi Allahü azîmüştan peşînen ihsan buyurmuştur (vermiştir). Hamdolsun elimiz sağlam, ayağımız sağlam, gözümüz, kulağımız sağlam.. Acaba bizi de kötürüm etse yoksa edemez mi idi .. Ve bâhusus (özellikle) EL-HAMDÜ-LİL-LAH-SÜMME ELHAMDÜ-LİLLAH İslâm nimetini bizlere nasîb etmiş. Buna karşı değil üç-beş saat, bütün vakitlerimizi (cümle evkatımızı) kendinin ibadet ve taatına sarf etmiş olsak acaba bu ihsana (Allahü teâlânın verdiği bu nimetlere) karşılık olur mu? Bunların hepsini hiçe sayarak birde ayrıca ihsanlar ümit etmek (ummak) ne kadar cahilliktir? SİZ VİLAYET KAZANIN, KERÂMET KAZANIN VEYAHUT ŞU GİBİ HALLER KAZANIN diye hiçbir kitapta göneniniz olur mu? Duacınız (Muhammed Hilmi Efendi) göremiyorum. Ancak dünyaya zevk, sefa için gelinmeyip imtihan ve gece ve gündüz Allahü teâlâyâ kulluk için geldiğini her kitapta tekrar tekrar yazıyor.

(ALLAH İSTİKÂMET NEFİS KERAMET İSTER)

buyurulduğu üzere bu gibi evhâm ve efkâre (vehimlere, düşüncelere) düşüren nefis ile şeytandan başka bir şey değildir. Kul olan daima kullukta bulunacaktır. Her ne kadar Allah-ü azim-üş-şân ücretimizi peşinen vermiş ise de asıl ücret de daha ahirette olacaktır. Dâr-u mücâzat ve mükâfat (karşılık ve mükafât yeri) orasıdır (ahirettir).

Burası dâru ibtilâ (sıkıntı yeri) ve dâr-u imtihandır (imtihank yeridir). İnşa-Allah yevm-i cezâda (ahirette) rezîl ve rûsvây etmiyerek günahlarımızı afv buyurursa vilâyet de (evliyalıkda) o , kerâmetde o. Devlet ve seâdetde odur. Maamâfih (bununla berâber), mahdâ keremcûd. İlâhi olarak (Allahü teâlâ ihsan ederek) bazısına dünyada da büyük haller ihsan buyurur. (ZÂLİKE FADL-UL-LÂHİ YÜ'TÎHİ MEN YEŞÂ-Ü) (1). Çalışmakla bulunmaz FAKAT ÇALIŞMAYAN HİÇ BULAMAZ. Yine ihsan olunursa sa'y edene (çalışana) olur. Hâşâ sümme hâşâ ALLAH'IN ORTAĞI DEĞİLİZ. DİLERSE VERİR. DİLERSE VERMEZ. BİZE LÂZİM OLAN (GEREKEN) ÇALIŞMAKTIR. Filana veriyor da bana vermiyor

(1) Bu Allah-ü teâlâ'nın lütufudur ki dilediğine verir.

diye terk-i taat (ibadeti terk ederek) ederek seâdetden mahrum kalmak (uzak kalmak) mecnûnâne (delice) bir muameledir. Ve hem verdiğini ne bilirsin? Bazı kimse çeşit çeşit haller kazanır; gözleri kulakları açılır (manen) şurada birinin de hiçbir şeyden haberi olmaz. Halbuki indallah (Allah yanında , Allah katında) o ondan efdâl (kerameti görünmeyen görünenden daha faziletli) olduğu da olur. Görmek şart değildir. (İNNE EKREMEKÜM İNDAL-LÂHİ ETKÂKÜM) buyurulduğu üzere her kimin Allah’dan korkan da ibadetleride ve taatlarda (zarurîlik hariç) tenbellik etmez, edemez.

TARİKKATTAN HAL KAZANMAK PEK GÜÇDÜR. KOLAY ZANNETMEYİNİZ. DÖRT ELİMİZLE YAPIŞMADIKCA BİR ŞEY KAZANILMAZ. Öyle ise hemen parmak ucuyla yapışıpta, ben bir hal kanamıyorum, diye terk etmek veya ma-â-zallah (Allah korusun) bütün inkara düşmek, kendi nefsinin büyük muhataraya (tehlikeye) atmasıdır.

Zira HÜCCET-ÜL İSLÂM İMAM-I GAZALÎ hazretleri İHYÂ-U ULÛM isimli kitabında ve HÂDİMÎ (Muhammed Hâdimi hazretleri) BERÎKA isimli kitabında

Yazıyor ki: mümkün olursa tarîkâta dâhil olup çalışmalı, olmadığı halde en ednâsı (en aşağısı) tarikatı tasdik (kabul etmek) ve ehline muhabbet etmelidir. Buda olmazsa selb-i imânına sebep olur, buyurmuşlar. İşte şeytanın o gibi fikirler ile iğfal etmesi (bozması, aldatması) EL-İ-YAZÜ BİLLAH TEÂLA (Allahü teâlâyâ sığınırım) bu gibi vartalara (dalgalara, tehlikelere) düşürmek içindir. ALDANMAMALİYİZ ÇALIŞMALİYİZ. Bizim muradımızla (isteklerimizle) bir şey hasıl olmaz. Belki husule geleceği (olacağı, meydana geleceği) te'hire (gecikmeye) sebep olur. Eğer Allahü azîmüştân ihsan murat buyurdu ise olmasın istemem demiş olsak yine olur. Orasını düşünmek lâzım değildir. Lâzım olan Allahü teâlâyâ teslim olarak kulluk etmektir. Ve hem BU YOLUN BAŞLICA SERMAYESİ ÜÇ ŞEYDEN İBÂRET BULMUŞLARDIR. O da İHLÂS, MUHABBET, TESLİMİYET'TİR. Bu üçü bir vapura benzetmişler. Her kim bu üçe sahip olarak ZİKRUL-LAH'a devam ederse bir muhkem (sağlam) vapura binerek

yine maksudu canibine (=istediği yöne) hareket etmiş olur. Ne zaman şeytanın bu gibi iğfaliyle (aldatmasıyla, bozmasıyla) birine bir noksanlık getirecek olursa ne kadar az dahi olsa çabuk önünün (tetbirini) almazsa vapurunun gargına (batmasına) sebep olur.

NE ZANNEDİYORSUNUZ? ŞEYTAN KÜÇÜK KİŞİ DEĞİLDİR. Daima fırsat gözetir. Mü'min-i Muvahhidi bâhusus (hususen, özellikle) ahrete ikbâl edenleri (ahirete yönelenleri) ıdlâle sa'y etmeden (sapıklığa çalışmadan) başka bir hizmeti olmadığı gibi (LE-UĞVİYENNE-HÜM ECMAÎNE İLLÂ İ'BÂDEKE MİNHÜM-ÜL MUHLASÎN) ayet-i kerimesiyle de iğfal (bozma,kandırma) ve ıdlâle (sapıttırmaya) (şeytan) me'zundur (görevlidir, izinlidir). Meğer ki muhlasîn zümresine (ihlaslanmış topluluğuna) dahil olursa ol vakit şerr-i şeytandan (şeytanın şerrinden) benzer kurtulmuş olur. Zaten şeriat, tarikat, mücahede, riyazetten murat bundan kurtulmak içindir. El-hasıl (netice) tarikat zinharlığa götürmez. Bu yolda canına kıymayan itiraf-ı kusur edip (kusurlarını itiraf edip) nefesine levm etmelidir (nefsini aşağılamalıdır). Şayet bu gibi fikirler hatıra gelecek olur ise şeytandan

olduğunu bilerek tevbe ve istiğfar edip dâima iksarı ile (çoğaltmakla) memur olduğumuz (görevli olduğumuz) zikrullahı müdavemet (devam etmek) ve şeriat-i ğarra ahkâmına (parlak olan dinin, şeriatin hükümlerine) dikkat. Dahi vüs'umuz (gücümüz yettiğinde) miktarı (FESTAKİM KEMÂ ÜMİRTE) (=EMİR OLUNDUĞUN GİBİ OL.) fermanı celil-şânının (celil olan Allah'ın emrine) icrasına (yerine getirilmesine) himmet. Dahi (VA'BÜD RABBEKE HATTÂ YE'TİYE-KEL YAKÎN) (=yakın sana gelinceye kadar Rabbine ibadet et) emr-i ilâhiyesine (Allah-ü teâlânın emrine) imtisâlen (uyarak) ahirete gidinceye kadar ibadet ve taatlarımıza gayret, fukara ve duafâyâ (zayıflara) ve cümle (bütün) mahluka (yaratılmışlara=insan, hayvan, bitkiler vs.) şefkat ve merhamet (acıma) üzere bulunmamız gerekir (lâzımdır). BİZLERE ŞERİATİMİZİN, TARİKATİMİZİN EMRİ BÖYLEDİR. Buna gayret edip başka bir şey tefekkür (düşünce) etmemeliyiz. SÜBHÂNE RABBİKE RABBİL-İZZETİ AMMÂ YASİFÜN VE SELÂMÜN ALEL-MÜRSELÎN-VELHAMDÜ LİL-LÂHİ RABBİL ÂLEMİN.

E D-DÂÎ (Eddâî)

HACI MUHAMMED HİLMİ DÂRENDEVÎ

- HÛ-